

ПРО ЩО ЖУРНАЛІСТИ НЕ ЗАПИТАЛИ ПРЕЗИДЕНТА

20 травня Президент України у цеху державного підприємства «Антонов» зібрав пресконференцію за підсумками другого року своєї роботи. Серед зазделегідь безумовно узгоджених з Офісом президента запитань журналістам вдалося порушити й кілька незручних для Володимира Зеленського тем. Разом з тим не прозвучали край важливі запитання щодо подальшого будівництва Української держави та її захисту від збройної агресії з боку Росії.

Запитання перше.

Чому Україна досі не заявила про денонсацію «Договору між Україною та Російською Федерацією про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки», підписаного 24 грудня 2003 року Леонідом Кучмою і Володимиром Путіним?

Як відомо, згідно цього договору, укладеного через спровокований Росією конфлікт щодо острова Тузла, Україні довелося визнати Азовське море не лише своїм внутрішнім морем, але й Російській Федерації.

У п. 3 Статті 2 згаданого документу, який набув чинності 23 квітня 2004 року, чітко зазначено: «Військові кораблі або інші державні судна третіх держав, що експлуатуються в некомерційних цілях, можуть заходити в Азовське море та проходити Керченською протокою, якщо вони прямують з візитом чи діловим заходженням до порту однієї із Сторін на її запрошення або дозвіл, погоджений з іншою Стороною».

Тобто, військові кораблі будь-якої країни, крім України й РФ, не можуть без дозволу РФ заходити в Азовське море. Але Росії начхати на цю статтю Договору. Вона навіть українські військові кораблі не впускає в Азовське море. Це вже посто глум. А все через те, що злополучний Договір не був своєчасно приведений до положень Конвенції ООН з морського права 1982 року.

Чому українська влада «не чується»? Адже зрозуміло, що протистояння в Чорному морі уникнути не вдасться. Нагадаємо, що з 24 квітня Росія заборонила прохід іноземних військових кораблів та інших суден у трьох районах Чорного моря. Обмеження діятимуть до 31 жовтня. У Пентагоні назвали це рішення Росії спробою дестабілізації ситуації в Україні.

Помиляються ті, хто уявляє, що нинішня Московія розпадеться сама собою, а під час її геополітичної агонії Захід захистить Україну, відтак треба лише сидіти, скажімо, на березі Керченської протоки й чекати, доки за її течією пропливе труп путінської імперії.

Запитання друге.

Чому досі не розірвано дипломатичні стосунки між Києвом і Москвою? Що заважає?

Колишній міністр закордонних справ України Павло Клімкін відверто шкодує, що Україна не розірвала дипломатичні стосунки з Росією після початку російської агресії: *«Шкодує. І багато разів казав про це. Причому і публічно. Як людина і як колишній міністр однозначно шкодує».*

Натомість діючий заступник міністра закордонних справ України Євген Снін переконаний, що Україна не може розірвати дипломатичні відносини з Російською Федерацією передусім через гуманітарні питання. Можна припустити, що так думає і Володимир Зеленський.

Така позиція української влади не може не дивувати. Як зазначає Сергій Борщевський, Надзвичайний та Повноважний Посланник, існують два фундаментальні документи міжнародного права – Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1963 року та Віденська конвенція про консульські зносини від 24 квітня 1963 року.

Уже з самої назви Статті 63 першої з цих Конвенцій «Розірвання дипломатичних або консульських відносин» випливає, що розірвання дипломатичних відносин аж ніяк не означає автоматичного розірвання відносин консульських і навпаки.

У Статті 5 другого документу перелічені консульські функції: захист у державі перебування інтересів представленої держави та її громадян, видача паспортів і проїзних документів громадянам представленої держави або віз чи відповідних документів особам, які бажають поїхати до представленої держави, надання допомоги та сприяння громадянам (фізичним та юридичним особам) представленої держави тощо.

Нагадаємо, що після розірвання у червні 1967 року дипломатичних відносин між Ізраїлем і ССРСР стосунки між цими державами були відновлені щойно в жовтні 1991-го. Упродовж майже чверті століття інтереси Советського Союзу в Ізраїлі представляла Фінляндія, а Нідерланди представляли інтереси Ізраїлю в ССРСР.

Розірвання дипломатичних відносин між Україною і Російською Федерацією дало б чіткий сигнал українській громадськості й світовій спільноті про те, що йдеться саме про агресію, а не про «конфлікт на Сході України». Гуманітарні питання тут ні до чого. Бракує політичної волі. Передусім з боку Володимира Зеленського.

Секретом полішинеля є той факт, що Україна і далі провадить бізнес з агресором. Так, 4 березня в етері телеканалу «Україна 24» радник української делегації в Тристоронній контактній групі в Мінську Олексій Арестович зрозумував: «Росія, на жаль, наш головний – це іронія – торговий партнер. Ми не можемо накласти санкції на всіх, хто торгує з Росією, так як залишимося без торгового партнера».

Такою є українська «логіка». За підрахунками українського журналу Forbes статки Ріната Ахметова за рік зросли майже втричі – з 2,8 млрд доларів до 7,6 млрд доларів. Статки Віктора Пінчука зросли до \$2,5 млрд. У червні 2020 року Forbes Україна оцінював їх у \$1,4 млрд. Статки Ігоря Коломойського зросли до \$1,8 млрд. У червні 2020 року Forbes Україна оцінював їх у \$1 млрд. Статки Геннадія Богданова зросли до \$1,7 млрд. У червні 2020 року Forbes Україна оцінював їх у \$1,2 млрд...

Таке враження, що українсько-російський бізнес незнищений. 15 квітня Верховна Рада ухвалила законопроект

про заборону імпорту електроенергії з Росії та Білорусі. 13 травня Володимир Зеленський підписав цей парламентський документ. Однак з 17 травня Україна знову відновила прямі закупівлі електричного струму з Російської Федерації...

Запитання третє.

Які перспективи надання Україні статусу Основного союзника США поза НАТО? Що робить для цього український президент?

Нагадаємо, що через три дні після інавгурації Джо Байдена український президент в інтерв'ю американському ЗМІ «Axios» наголосив на важливості членства України у НАТО: «Це одне з найважливіших питань безпеки – тієї самої безпеки, про яку говорить президент Байден. В такому разі в мене є дуже просте питання: пане президенте, чому ми досі не в НАТО?»

Безумовно, Володимир Зеленському коректніше було б поцікавитися ймовірністю отримання Україною статусу Major Non-NATO Ally. Бо і політик-реаліст, і кожна прагматично мисляча людина добре розуміють, що в осяжному майбутньому для України стати членом НАТО більш ніж проблематично.

Ще кілька вражень від пресконференції.

Слід зазначити, що Президент України не відповів однозначно, чи винеситимуться на всеукраїнський референдум питання статусу окупованих районів Донецької та Луганської областей: «Не готовий зараз говорити... Зради ніякої не буде, я гарант Конституції!».

Остання сентенція Зеленського прозвучала надто пафосно, навіть фальшиво. Нагадаймо суть проблеми. У вересні 2014 року з ініціативи президента Порошенка, всупереч Основному закону Української держави, який не передбачає появу на її території утворень з особливими правами (**читаємо: Розділ I. Загальні засади. Стаття 2. «Суверенітет України поширюється на всю її територію. Україна є унітарною державою. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і неотторканною»**), Верховна Рада ухвалила (закритість й втаємниченість самої процедури голосування досі викликає суперечки) так звані закони про особливий статусу для ОРДЛО, згідно яких окупованій частині Донбасу надається широка автономія з правом мати власні суди, збройні формування, здійснювати міжнародну політику, а бойовикам – амністія.

15 жовтня 2019 року на засіданні Тристоронньої контактної групи в Мінську українська сторона наголосила, що виконання політичного блоку питань мінських угод можливе тільки у разі розпуску квазігруповань «ЛДНР». Вимога цілком логічна: у так званих мінських угодах такі аббревіатури відсутні. І в так званій «формулі Штайнмайера» – також немає. Згадується лише ОРДЛО.

І ще. У законі «Про міжнародні договори України» чітко зазначено: міжнародні угоди укладаються винятково з суб'єктами міжнародного права. Чи була уповноважена приватна особа Леонід Кучма укладати та підписувати міжнародний договір від імені України? Визнаймо: «Мінські угоди» – це просто папірці, не ратифіковані Українською державою.

«Мінські домовленості» – це державна зрада. І другий президент України Кучма, котрий це підписав, і п'ятий Порошенко, котрий ратифікував, і шостий Зеленський, котрий продовжив їх втілення, повинні сидіти разом за державну зраду. <...> По цьому документу Московія нікому нічого не винна. У цьому документі ні слова немає про відвід російських військ. Є лише про ЗСУ та якісь ефемерні «збройні угруповання Донецької та Луганської областей» (Віктор Шиншкін, перший генеральний прокурор Ук-

раїни, колишній суддя Конституційного суду України).

Акредитованими на пресконференції журналістами не були чітко сформульовані запитання щодо подальшої долі Татарова і Єрмака. Понад те, Зеленський демонстративно дав зрозуміти, що не чіпатиме обох: «Я йду вперед, поряд зі мною багато робить Андрій Єрмак, **повністю віддавши свою репутацію**. Не хочу говорити через що, через кого, навіщо. Це велика інформаційна війна... Я знаю, що Андрій Єрмак вважає, я так що Олег Татаров – професійна людина. Все інше – мені складно відреагувати на те, що Татаров десь щось сказав (із засудженням Революції гідності). Я щось чув – це на рівні чуток, а на рівні доказів я цієї інформації не маю».

З цієї хаотичної стилістичної конструкції не зовсім зрозуміло, як можна **«повністю віддати свою репутацію»**. Репутація або є, або її нема. А вона, репутація (як в Андрія Єрмака, так і в Олега Татарова) доволі сумнівна. Принаймні судячи з багатьох скандалів, які супроводжують цих політиків. Ймовірно саме Андрій Єрмак був частиною українсько-американської змови проти сьогоденного президента США. Принаймні про це свідчить транскрипт розмови Рудольфа Джуліані та Андрія Єрмака. Можна згадати й брутальні історії з братом глави Офісу президента, з «плівками Деркача», з можливою причетністю Андрія Єрмака до витоку інформації у так званій «справі вагнерівців». До речі, журналісти на пресконференції чомусь не поцікавились, з яких причин у Верховній Раді не створена ТСК у цій справі, яка 23 травня отримала непряме підтвердження в Мінську, де тамтешні спецслужби примусили здійснити посадку літака, на борту якого перебував противник режиму Лукашенка...

Чому Зеленський так вперто боронить Єрмака? *«Єрмак – це зло. Це одна з ключових, можливо ключова проблема Зеленського. Єрмак не тільки є ключовим джерелом інформації для Зеленського. У Єрмака є своя система цінностей, яка полягає в тому, що нам потрібно дивитися на північ і на схід, а не на захід»*, – переконаний експерт-прокурор Руслан Рябошапка. На його думку, «Єрмак – це людина, для якої Москва ближче, ніж Вашингтон».

Колишній секретар Ради національної безпеки і оборони Олександр Данилюк каже, що Володимир Зеленський загравав з Російською Федерацією: *«Ні я, як секретар РНБО, ні Вадим Пристайко, який на той момент був міністром, не були присутні на перемовинах із Путіним. Зе-*

ленський спілкується із Путіним, але про що вони домовляються? Як я можу робити свою роботу, коли я цього не знаю? Це скоріше була вимога російської сторони. Питання, навіщо на це треба було йти?»...

Через брак правильного мислення людина неспроможна чітко сформулювати думку, вона плутається у висловлюваннях, протирічить самій собі. Про таку людину кажуть: «Її не можна зрозуміти, в її міркуваннях відсутня логіка». Це стосується і Володимира Зеленського.

Упродовж пресконференції український президент помітно нервував і виглядав дещо розгубленим. Можливо, ніяк не міг забути погрози міністра закордонних справ Російської Федерації Сергія Лаврова, висловленої ним 1 квітня: «Вважаю, що ми не повинні «спусати з гачка» пана Зеленського і всю його команду, а вони корчаться, як можуть».

Тож відповідаючи на запитання журналістів президент України часто демонстрував потік свідомості. Але попри те, що говорив упереваж неадекватно, алогічно, важко підбирав слова, був упевненішим в собі ніж будь-коли. Усею своєю поведінкою демонстрував, що посада президента йому до вподоби: «Я зараз знаходжусь в такому відчутті, що я роблю. Нічого не боюсь. Знаю, куди йду, для чого. Я не обертаюсь. Тільки вперед».

Сутність людини дуже точно виказує її мова. Знову ж таки не аналізуючи стилістику президента України можна зробити однозначний висновок: Володимир Зеленський відчув смак влади. Це як у молодого Наполеона, який в Єгипті відчув смак абсолютної влади. Чомусь згадався Лев Троцький, який презирливо називав Сталіна «видатною посередністю»...

У зазначеному контексті засадничо сприймається думка вже цитованого багаторічного судді Конституційного суду Віктора Шишкіна: «Дії Зеленського щодо відсторонення від посади голови КСУ Олександра Туницького підпадають під статтю Кримінального кодексу «Зловживання службовим станом», «Зловживання політичним впливом». А указ президента про скасування указу про призначення Туницького, який автоматично скасовує всі рішення КСУ з підписом Туницького, і зокрема, рішення про невизнання незаконного референдуму в Криму, «тягне» на «Державну зраду».

Помовчимо. Подумаймо.

Застереження для Володимира Зеленського

19 серпня 2008 року, коментуючи російсько-грузинський конфлікт, директор Інституту Росії (Україна) Василь Ляптічук завбачливо попереджав: «Тема ворожнечі між Росією й Україною поки що – вічна. Вона триватиме аж до створення таких умов, за яких агресор, посягнувши на Україну, неминуче зазнає поразки. У російському Генштабі вже є детальні карти всіх військових об'єктів в Україні, котрі підлягають знищенню в перші ж години конфлікту, є плани окупації регіонів та блокування й знищення укра-

їнських військових частин. Є можливість перекрити наш етер і заповнити його російським мовленням. Власне, на наших очах відгодовуються штатні й позаштатні зрадники з числа громадян України. У Кремлі вже готові зразки відповідних заяв про «захист російських громадян» для Заходу».

Дивуватись нема чому. Після того, як у Росії до влади прийшов советський КГБ, московська політика щодо відновлення СРСР набула організованого, цілеспрямованого характеру. Колишній підполковник КГБ став російським президентом. Його найближчі приятелі очолили ключові пости в міністерстві оборони та ФСБ. Десятки високих державних посад зайняли вихідці з Луб'янки і Ясенево.

«Влада спецслужб – це просто перехідний період хвороби, на яку страждає Росія. <...> В будь-якій країні, коли у правителів немає інших важелів впливу, вони вдаються до допомоги збройних сил або поліції. Завжди є мрія управляти «як хочеться» – саме в цьому сенс перебування при владі органів безпеки, поліції і військових. <...> Ці люди звикли керувати народом за допомогою страху і палиці. <...> Вони носії авторитарних, антидемократичних почав, навіть при тому, що вони відносно молоді і дивляться вперед, а не назад. Менталітет у них радянський – саме в цьому проблема Росії... Ідеології зараз практично немає, а сучасний російський патріотизм має шовіністичний душок» (Олег Калугін, відставний генерал-лейтенант КГБ, нині громадянин США).

Саме тому спадкоємці КГБ неспроможні десовєтизувати Росію – це так само, якби перед гестапо поставили завдання здійснити денацифікацію Німеччини. Людей із гебешною психологією, якій бракує ідеологічного запобіжника, в якій відсутнє моральне гальмо (свого часу цю функцію іноді перебирала на себе всесильна КПСС – керівна і спрямовуюча), можна переграти, лише діючи на їхньому полі їхніми методами. Недемократичними. І на те нема ради. Бо спіймані на брехні люди Кремля/Луб'янки/Ясенево у відповідь лише нахабно сміються – ми ж, мовляв, представники Системи, якій усе дозволено: брехати, перекручувати, інспірувати...

Володимир Путін якийсь заявив, що Росія має допомогти своїм громадянам, які після розвалу СРСР залишилися в колишніх советських республіках, що стали суверенними державами. А за потреби, мовляв, треба допомагати цим людям повернутися в Росію. Але не був би Путін самим собою, якби не підкреслив: «**З тими, хто не хоче повертатися в Росію, ми повинні співпрацювати**». Який підтекст гебіст закладав у слово «співпраця», здогадатися неважко...

Сутність людини напрочуд точно виказує її мова. Граматика, як відомо, вказує правила, яким має підкорятися мова, щоб бути правильною, а логіка вказує нам закони, яким має підкорятися наше мислення для того, щоб бути правильним. А з логікою та риторикою в українського президента не складається.

Тому дивує незбориме бажання Володимира Зеленського подивитись в очі президентів Російської Федерації і порозмовляти з ним на тему припинення війни. Можна лише уявити їхній словесний двобій віч-на-віч. Риторика Владіміра Путіна – це десятиліттями відшліфоване красномовство досвідченого кагебіста-вербувальника, на відміну від недосконалого викладу думок колишнього коміка. Путіна навчали логічному мисленню в красномовному інституті імені Юрія Андропова. Натомість у «95 кварталі» курсів логіки не було.

Олег К. РОМАНЧУК